

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Mateřská škola

Jihomoravské nám. 5, 627 00 Brno

Identifikátor zařízení: 600 107 442

Termín konání komplexní inspekce: 9. a 10. ledna 2001

Čj.	122 07/01 - 11087
Signatura	kl2au101

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola je pětiletá, umístěná ve dvou účelových budovách. Je součástí sídlištní zástavby na okraji města. Má právní subjektivitu. Třídy jsou věkově smíšené pro děti od dvou do sedmi let. Škola zpracovala vlastní vzdělávací program, který je modifikovaným "Programem výchovné práce pro jesle a mateřské školy" (SPN 1984).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Vedení školy zpracovalo celoroční plán, do něhož vybralo úkoly (především pro řízené činnosti) z výše uvedeného programu z roku 1984 a strukturovalo je do týdenních bloků. V nich jsou vzdělávací úkoly zařazeny pod společné téma po jednotlivých výchovných složkách, které se pravidelně střídají. Témata však mají pouze motivační charakter. Zařazené úkoly postrádaly logické souvislosti a nezohledňovaly dostatečně předchozí dětské zkušenosti. I když byly s ohledem na věk dětí důsledně diferencovány, nebyly vždy při činnostech takto uplatňovány. Stanovení úkolů pro spontánní činnosti sice většinou odpovídalo smyslu těchto činností, ale promyšlená a cílevědomá pozornost jim věnována nebyla. Pro děti s odkladem školní docházky byly na základě odborného vyšetření vypracovávány individuální plány, které tvořily dobrý základ pro cílené působení ve prospěch jejich žádoucího rozvoje.

Plánování výchovně vzdělávacího působení v řízených i spontánních činnostech bylo hodnoceno jako průměrné.

Podmínky vzdělávací činnosti

Všechny učitelky až na jednu pracovníci, která je dětská sestra, jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro práci s dětmi předškolního věku. Jedna z nich je též logopedickou asistentkou. Této způsobilosti však využívá k prevenci poruch komunikačních schopností dětí v rámci školy jen velmi omezeně

Vhodné prostory a velmi dobré materiálně technické zázemí umožňuje plnění výchovně vzdělávacího programu. Vedení školy věnuje značnou pozornost vybavení tříd, které průběžně doplňuje a obnovuje. Velikost dětských stolků a židliček však ne vždy odpovídá antropometrickým požadavkům. Uspořádání nábytku, vhodné umístění hraček a pomůcek i jejich výběr vzhledem k zaměření tříd (estetické, sportovní) vhodně stimuluje děti k činnostem. Interiér tříd působí příjemně. Na jejich výzdobě se z části podílejí i děti svými výrobky. Každá z budov má vlastní školní zahradu. Vybavenost je však značně rozdílná. Hlavní budova se třemi třídami má velmi dobře vybavenou školní zahradu, "horní" budova se dvěma třídami nemá téměř žádné vybavení, na což poukazovali i rodiče v dotaznících, které byly součástí inspekce.

Z hlediska psychohygieny pracují děti v klidném, světlém a čistém prostředí. Projevily se však nedostatky v organizaci dne. Formálně byl režim stanoven dobře a umožňoval respektovat potřeby dětí. Při realizaci však docházelo k tomu, že se děti a jejich činnosti naopak podřizovaly režimu. Jeho nepružnost ve spojení s pozdními příchody dětí do MŠ tak nedávaly dostatek času k dětským hrám. Docházelo k nevyváženosti mezi řízenými a spontánními činnostmi v neprospěch spontánních. Potřeba pohybu dětí byla většinou

uspokojována. Nebyla však plně respektována individuální potřeba spánku. Zavedeného pitného režimu děti ne zcela využívaly.

Prostorové, materiálně technické a personální podmínky školy jsou velmi dobré, psychohygienické pouze vyhovující. Celkově lze hodnotit podmínky výchovně vzdělávací práce jako průměrné.

Řízené a spontánní činnosti

ČŠI sledovala v rámci řízených a spontánních vzdělávacích činností tyto jevy: organizaci, formy a metody, motivaci a hodnocení, interakci a komunikaci.

Učitelky se při organizaci a střídání činností podřizovaly více času, který si pro plánované aktivity stanovily, než aktuálním dětským potřebám. Ze sledování her vyplynulo, že ve třídách, kde byla nabídka činností bohatší a učitelky cílevědomě rozvíjely herní aktivity, měly děti větší zásobu představ, rozvinutější fantazii a komunikační schopnosti a hrály si se zájmem. Naopak ve třídách, kde byla tato nabídka, včetně hraček a pomůcek chudší, byly děti pasivnější. Zvolené metody a formy rozvíjely méně jejich tvořivost, zájem a emoční prožívání. Stávalo se, že děti nerozhodně čekaly na nabídku učitelek, která nebyla příliš podněcující, stejně jako jejich vstupy do her, kdy je spíše narušovaly než rozvíjely.

Přechody mezi činnostmi byly převážně organizované, probíhaly se všemi dětmi současně. Vznikaly tak zbytečné prostoje při čekání na ostatní. Mnohé děti neměly možnost přirozeným způsobem dokončit hru či činnost ve svém tempu. Pokud však měly čas na hru, dávaly jim učitelky prostor k samostatnému rozhodnutí mezi individuálními a skupinovými aktivitami, mohly si vybrat místo hry, hračku i kamaráda.

Řízené činnosti realizovaly učitelky rovnoměrně. Měly je většinou dobře metodicky promyšlené, především z hlediska jejich stavby. Efektivitu sledovaných vzdělávacích činností však snižovalo používání převážně frontálních metod a forem práce, kdy učitelky přebíraly aktivitu na sebe. Děti se pak spíše pasivně podřizovaly jejich pokynům. Neměly dostatek příležitostí k seberealizaci a možnostem se samostatně uplatnit. I když učitelky diferencovaly úkoly s ohledem na věkové složení tříd, v konečném důsledku je plně nerespektovaly. Zaměstnaní se zúčastňovaly většinou všechny děti po celou dobu. Učitelky se orientovaly spíše na starší věkovou skupinu. V některých třídách sice nároky na mladší děti snižovaly, v jiných je ale zatěžovaly nepřiměřeně. Pouze při pracovních, příp. výtvarných činnostech dávaly dětem prostor pro postupné plnění daného úkolu s možností volby aktivit. Rozvoji pohybu věnovaly dostatečnou péči. Účinnost řízených pohybových činností však většinou snižovalo nedůsledné sledování přesnosti v provádění zdravotních cviků.

Vytváření hygienických a společenských návyků i rozvíjení dětské dovednosti zacházet s přiborem a rozvoji manipulačních schopností byla věnována potřebná pozornost, i když je děti zatím neměly zažity. Učitelky důsledně dbaly zejména na upevňování zdvořilostních návyků, jejichž úroveň byla nezvykle vysoká. Děti je používaly přirozeně a spontánně. Menší pozornost byla věnována pěstování kultury a samostatnosti při stolování. Učitelky často obsluhovaly děti zbytečně.

K činnostem byly děti motivovány spíše vnějšími pobídkami než vzbuzováním vnitřního zájmu či emočním zaujetím. Jen některé učitelky při spontánních aktivitách vhodně využily vzniklé situace k obohacení dětské hry. Svým přístupem a většinou pozitivním hodnocením však děti povzbuzovaly v jejich sebedůvěře a jistotě. Často je chválily a průběžně tak motivovaly k dokončení činností. Neposkytovaly jim však jasnou zpětnou vazbu o konkrétním úspěchu či neúspěchu, potřebnou k vytváření základů sebehodnocení. Jen ojediněle hodnotily děti adresně. Motivace v řízených činnostech se většinou opírala o téma

stanovené týdenním plánem. Přispívala tak k jisté didaktické návaznosti předkládaných poznatků. Ne vždy však byly tyto poznatky či dovednosti upevňovány a prověřovány odpovídajícím způsobem a tak, aby podporovaly samostatnost dětí. Z jejich projevů bylo zřejmé, že jsou do značné míry závislé na pokynech dospělých.

V interakci a komunikaci se projevovala pozitivní atmosféra. Učitelky přistupovaly k dětem hezky a vstřícně. Dávaly jim pocit bezpečí a jistoty. Tím se vytvářel prostor pro komunikaci, který děti přirozeně a rády využívaly. Dospělým i kamarádům sdělovaly svoje zážitky, při hrách spolupracovaly, chovaly se k sobě slušně a přiměřeně kultivovaně. Projevovaly se mezi nimi pěkné vztahy. Učitelky sice měly tendenci dominovat a děti poučovat, přesto je do jisté míry respektovaly. Nechávaly jim ještě dost prostoru k volnému vyjadřování, především při spontánních činnostech. Při řízených aktivitách často převažoval jejich verbální projev. Otázky, které dětem kladly, měly jen někdy rozvíjející charakter a málo je podněcovaly k dalším slovním projevům.

Sledované jevy při spontánních i řízených vzdělávacích činnostech byly hodnoceny takto: organizace, metody, formy, motivace a hodnocení - průměrné. Interakce a komunikace - velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Celková kvalita vzdělávací činnosti byla posouzena jako průměrná. V rámci spontánních a řízených činností byly téměř všechny výše sledované jevy, včetně plánování a podmínek vzdělávací činnosti, označeny jako průměrné. Výjimku tvořily pouze vyhovující psychohygienické podmínky a velmi dobrá interakce a komunikace ve vzdělávací činnosti.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

ČŠI sledovala v rámci řízení tyto jevy: plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy.

Hlavním záměrem koncepce mateřské školy, kterou ředitelka zpracovala sama, je vytváření optimálních podmínek pro rozvoj dětských osobností. K němu se vztahují dlouhodobé cíle i naznačené způsoby naplňování. Koncepce je z hlediska žádoucích společenských a pedagogických cílů současnosti dobře zpracovaná. Je však deklaratorní vzhledem ke konkretizaci a realizaci krátkodobých cílů a postupných kroků plnění, které jsou v ročním plánu, ne vždy jasně, stanoveny. Úkoly jednotlivých oblastí netvoří provázaný systém a ke koncepčním záměrům se někdy vztahují pouze okrajově. Vyhodnocení jejich splnění slouží jako východisko pro další činnost školy jen v omezené míře.

Ředitelka jasně stanovila organizační strukturu, kompetence pracovníků, pravidla provozu školy a informace pro rodiče v účelových rádech školy, což jí umožňuje účinné řízení. V těchto dokumentech se však neobjevují vedle povinností žádná práva. Organizační zajištění vzdělávacího procesu z hlediska přímé výchovné práce pedagogických pracovníků ředitelka průběžně aktualizuje. Rozložení pracovní doby učitelek však nevyužila plně k efektivnějšímu pokrytí vzdělávacích činností a optimálnější organizaci provozu vzhledem k současným podmínkám. Povinná dokumentace byla vedena přehledně, podle § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. Nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce. Informační systém pro rodiče i pracovníce prostřednictvím

porad, nástěnek, oběžníků, informačních dopisů a osobního předávání je funkční a oboustranně vyhovující. Ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna. Jak vyplynulo z dotazníků prováděných v průběhu inspekce, většina rodičů, kteří se zúčastnili ankety vyjádřili spokojenost s prací školy. Mateřská škola vychází rodičovské veřejnosti vstříc nabídkou zájmových aktivit pro děti, které si rodiče platí. Předplavecký výcvik a keramický kroužek uskutečňuje v budovách základních škol, které mají pro tuto činnost podmínky. V rámci MŠ nabízí hru na flétnu a angličtinu. O životě školy informuje nepravidelně prostřednictvím místního tisku, výstavami dětských prací a různými aktivitami pro rodiče i veřejnost. S odbornými pracovišti zatím nějak významně nespolupracuje, navázala pouze kontakt s pedagogickým centrem pro děti s vadami řeči s úmyslem realizovat prevenci poruch komunikačních schopností dětí.

K vedení a motivování pracovníků přistupuje ředitelka promyšleně a otevřeně. Reaguje pružně na nové podněty a přizpůsobuje jim způsob řízení. Má velký zájem o vzdělávání, zejména v oblasti managementu (v současné době studuje tento obor na vysoké škole). Taktéž vytváří dobré podmínky pro další vzdělávání svým spolupracovníkům a velmi je v něm podporuje. Při hodnocení podřízených vychází z podstatných ukazatelů jejich činnosti a výrazně diferencovaně je odměňuje. Metodickou pomoc učitelkám, zejména ve vztahu ke kolegyni, která nemá odbornou a pedagogickou způsobilost, však ředitelka poněkud podcenila.

Kontrolní činnost vedení školy má převážně neformální a operativní charakter. Ředitelka si naplánovala hospitace, provádí je a vede o nich záznamy. Úkoly, které si pro ně stanovila jsou sice dostatečně konkrétní, ale nediferencované vzhledem k potřebám učitelek. Průběh a závěry, které ze zjištění vyplynou s pracovníky projednává, ale následně již nesleduje. Při kontrole pedagogické činnosti se do jisté míry projevil, i když ne zcela důsledný, analytický přístup ředitelky k hodnocení zjištěných výsledků.

Plánování a organizování činnosti školy byly hodnoceny jako průměrné. Vedení a motivování pracovníků jako velmi dobré. Kontrolní mechanismy měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově byla kvalita řízení hodnocena průměrně. Zjištěná pozitiva a negativa byla téměř v rovnováze.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Činnost školní jídelny

Školní jídelna je zřízena jako součást mateřské školy. Má kapacitu dvě stě jídel denně, kterou nepřekračuje. V kuchyni se připravuje strava (oběd a dvě svačiny) pro děti a pracovníky stávající mateřské školy a pro další MŠ, kam se jídlo dováží. Ve velmi omezené míře připravuje též obědy i pro cizí strávníky. Personální i materiálně technické podmínky jídelny jsou velmi dobré. V kuchyni, přípravnách i ve všech skladech je vzorná čistota a pořádek. Vedoucí jídelny společně s hlavní kuchařkou pravidelně připravují jídelníčky, které

zveřejňují. Při jejich sestavování dbají na zdravou výživu. Připravované jídlo je upravené a chutné. Informace, včetně způsobu platby jsou obsaženy ve stravovacím řádu, který je všem k dispozici. Také ostatní dokumentace je pečlivě vedena v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 48/1993 Sb., o školním stravování ve znění pozdějších předpisů a koresponduje s dalšími materiály, vztahujícími se k zajištění bezproblémového chodu školy. Hygienická služba nevznesla při kontrole vůči zařízení žádné připomínky. Pracovnice nad rámec svých povinností připravují pro rodiče ochutnávky pomazánek. Mezi zaměstnanci kuchyně vládla příjemná a spolupracující atmosféra.

Činnost školní jídelny lze hodnotit jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace ve smyslu § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení k 25. 3. 1996, č. j. BMMS/96-S-02
- Rozhodnutí o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2000, č. j. BM0011/124
- Výkaz o MŠ ke 30. 9. 2000
- Výjimka z počtu dětí na třídu
- Zmocnění k odvádění dětí z MŠ nezletilými sourozenci
- Koncepce školy
- Roční plán 2000/2001
- Harmonogram plnění úkolů
- Organizační řád, včetně třinácti příloh (vnitřní směrnice a řady MŠ)
- Vnitřní řád
- Vnější řád
- Režim dne
- Výroční zpráva MŠ Jihomoravské nám. 5 za rok 1999/2000
- Zápisy z pedagogických a provozních porad
- Záznamové archy hospitací ředitelky školy
- Pracovní doba zaměstnanců
- Přehledy výchovné práce
- Plány vzdělávací činnosti
- Individuální vzdělávací plány pro děti s odkladem školní docházky
- Záznamy o dětech
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Podkladová inspekční dokumentace MŠ
- Dotazníky pro rodiče
- Sdělení o výsledcích inspekční činnosti ze dne 2. a 4. 10. 1996, č.j. O-12-02/9697-Ve- 425
- Zdravotní průkazy

- Zápisy z kontroly výdejny jídla
- Kniha odběru vzorků

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávací činnosti i řízení školy byly kvalifikovány jako průměrné. Celkově tedy byla činnost MŠ průměrná.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí využity efektivně.

Činnost školní jídelny měla příkladnou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	..Eliška Vencálková, v. r....
Členové týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	..Dr. Hana Sedláčková, v. r.
	Ludmila Kamenská	..Ludmila Kamenská, v. r....

V Brně dne 15. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....23. ledna 2001.....

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Marcela Havlíčková

..Marcela Havlíčková, v. r...

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OŠMT MmBrna	6. 2. 2001	122 09/01 - 11087
Zřizovatel Město Brno- MČ Slatina	6. 2. 2001	122 10/01 - 11087
Rada školy:		

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány